

UTE LEMPER

vokal / vocals

ŽIVA PLOJ PERŠUH

dirigentka / conductor

SLOVENSKI MLADINSKI ORKESTER / SLOVENE YOUTH ORCHESTRA

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE

Ljubljana, **20. 6. – 3. 9. 2023**

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.

Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2023 je župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković. / The Honorary Patron of the 2023 Ljubljana Festival is the Mayor of the City of Ljubljana, Mr Zoran Janković.

Sreda, 23. avgust 2023, ob 20.30
Wednesday, 23 August 2023, at 8.30 pm
Poletno gledališče Križank / Križanke Summer Theatre

UTE LEMPER, vokal / vocals

ŽIVA PLOJ PERŠUH

dirigentka / conductor

SLOVENSKI MLADINSKI ORKESTER / SLOVENE YOUTH ORCHESTRA

VANA GIERIG, klavir / piano

Program / Programme:

L. Bernstein: Tri plesne epizode iz muzikala On the Town za orkester / Three Dance Episodes from musical On the Town for orchestra

E. Piaf: Millord

J. Kander, besedilo / lyrics **F. Ebb:** Kabaret / Cabaret

K. Weill, besedilo / text **B. Brecht:** Weimar Suite

J. Brel: Je ne sais pas

J. Brel: Ne me quitte pas

J. Brel: Amsterdam

B. Dylan: Blowin' in the Wind

A. Piazzolla: Yo Soy María

B. Bacharach: What the World Needs Now Is Love

L. Ferré: Avec le temps

J. Kander, besedilo / lyrics **F. Ebb:** All That Jazz

Kabaret, šanson in muzikal to so tri izmed zvrsti, ki so postale priljubljene v času med obema svetovnjima vojnoma in po njej. Čeprav potekajo med njimi časovne vzporednice in zgodovinski dogodki, so se izoblikovale vsaka iz svoje tradicije, (političnega) vzdušja v državi in nacionalnih značilnosti. Po letu 1919, ko se je oblikovala Weimarska republika (do leta 1933, ko je z Adolfom Hitlerjem zrastel tretji rajh), je bilo na nemških tleh bogato kulturno dogajanje, saj si je Weimarska republika prizadevala kulturno izobraziti in če ne to, vsaj kulturno obogatiti vsakega državljanca, in omogočala udeležbo na kulturnih dogodkih z nizkimi vstopninami. Nemčija je postala sinonim za kabaret, nasprotno pa so si v Franciji prizadevali narediti čim večji odklon od vpliva germanskih dežel, pri njih, zlasti v Parizu, so odmevali šanson, v ZDA, pa zelo posplošeno, zmes vsega tega v povezavi z jazzom in revijalnimi orkestri, ki so prerasli v muzikale. Vojni in medvojni čas je od umetnikov v

Evropi terjal veliko prilagajanja, saj so bila njihova dela lahko predmet političnih obravnav, zato je marsikateri ustvarjalec tistega časa migriral v ZDA. Ker se je resna (klasična) glasba z modernizmom vse bolj oddaljevala od splošnega razumevanja poslušalstva, so poskušali ustvarjati sodobno glasbo, ki bi bila blizu širšim krogom. Začeli so ustvarjati v lahkotnejših zvrsteh, kot so gledališče, ples in film. Prepričani so bili, da je glasba namenjena zabavi enako pomembna kot koncertna, tako pride do porasta muzikalov, operet, spevoiger, kabaretov in šansonov tudi med skladatelji resne glasbe, med te sodita **Leonard Bernstein** (ZDA) in **Kurt Weill** (Nemčija), slednji je bil kot jud v Nemčiji *persona non grata* in je državo zapustil. Weill je z Brechtom ustvaril dve izmed svojih najpomembnejših del, *Opera za tri groše* in opero *Vzpon in padec mesta Mahagoni*. Muzikal **On the Town** je eden najbolj živahnih broadwayskih muzikalov, ki je v času druge svetovne vojne prekipeval od mladostniškega žara in optimizma. Bernstein ga je napisal leta 1944. Čar te igre je v lahkotnosti, s katero gleda na življenje, ki ga noče jemati preveč resno, a hkrati priklič v zavest nevarnost vojne, v katero se bodo mornarji, ki se v 24 urnem postanku v New Yorku zabavajo z dekleti, nenazadnje morali vrniti. V Argentini je zgodovino glasbe pomembno zaznamoval **Astor Piazzolla**, ki je izlil ritme in melodije tanga v umetniško glasbo in ga povzdignil do te mere, da je postala standard koncertnih dvoran. **Yo Soy María** izhaja iz opere *María de Buenos Aires*, ki jo je napisal z libretistom Horaciom Ferrerom leta 1968. To je arija, v kateri se predstavi María, dama z ulic Buenos Airesa, ki ljubi, poje in zapeljuje moške s tangom.

Ameriški skladatelj **John Kander** in pisec besedil Fred Ebb sta ustvarila vsaj šestnajst broadwayskih predstav, med njimi **Kabaret** (1966) in *Chicago* (1975). V štiridesetih letih sta glasbeno opremila štirinajst filmov in televizijskih oddaj. *Kabaret* je doživel 1165 ponovitev in leta 1967 prejel tonyja za najboljši muzikal ter sedem drugih nagrad, Kander in Ebb sta zaslovela po vsem svetu. Filmska priredba iz leta 1972 z Lizo Minnelli je osvojila več oscarjev. Druga uspešnica, *Chicago*, je doživela več kot 900 ponovitev in bila nominirana za enajst tonyjev. Muzikal je prišel tudi na filmska platna in leta 2002 prejel oskarja za najboljši film.

Mojster šansona **Jacques Brel** se je rodil leta 1929 v Bruslju. Že v šolskih letih je pisal kratke zgodbe, pesmi, eseje in dramska besedila, ki jih je prirejal za mladinsko gledališče. Pri 18 se je pridružil očetu pri družinskem podjetju. Ob tem je pisal pesmi in jih izvajal v bruselskih kabaretihi. Z založbo Philips Records je prvo pogodbo podpisal leta 1953 in kmalu dobil povabilo v Pariz. Ko je postal slaven, so ga žena in otroci zapustili. Pozneje je med snemanjem filma na Karibih spoznal mlado igralko in plesalko Maddy Bamy, s katero sta do konca življenja z jadrnico plula okrog sveta. Njegovo ustvarjanje je vplivalo na številne glasbenike, kot so Bob Dylan, Leonard Cohen in David Bowie. Med njegovimi najbolj znanimi šansoni je **Ne me quitte pas**.

What the World Needs Now Is Love z več oscarji in številnimi grammyji nagrajenega **Burta Bacharacha** je popevka iz leta 1965 na besedilo Hala Davida, ki jo je prvič posnela in popularizirala Jackie DeShannon. Ob izidu je postala velika uspešnica, kar je avtorja presenetilo, saj sta se dobro zavedala kakšno mnenje so imeli Američani glede vietnamske vojne, ki je bila povod za nastanek besedila. DeShannonovo različico pesmi je leta 2023 Kongresna knjižnica v ZDA izbrala za ohranitev v nacionalnem registru posnetkov.

Kariera **Ute Lemper** je obsežna in raznolika. Kritika in poslušalstvo jo ceni kot pevko berlinskega kabareta, francoskega šansonca, v muzikalih na Broadwayu, v Parizu in londonskem West Endu. Rodila se je v Münstru v Nemčiji, študij pa je opravila na Akademiji za ples v Kölnu in na Seminarju Maxa Reinhardta na Univerzi za glasbo in upodabljajoče umetnosti na Dunaju. Debitirala je v dunajski produkciji predstave *Mačke*. Vloga Sally Bowles v *Kabaretu* Jeroma Savaryja (Pariz) ji je prinesla nagrado Molière za najboljšo igralko v muzikalu. Za vlogo Velme Kelly v *Chicagu* na West Endu je prejela nagrado Laurence Olivier, leto zatem pa še nagrado American Theatre. Ute Lemper solo koncerte z deli Weilla in Brechta, Dietrich in Piaf, JBrela, Ferréja, in Sondheima ter berlinske kabaretné večere izvaja v prestižnih dvoranh po vsem svetu. S Simfoničnimi orkestri iz Londona, Izraela, Bostona, Hollywooda, San Franciscu, Berlina, Pariškega radia, Illusions in Michael Nyman Band se je predstavila v delih, kot so *Sedem smrtnih grehov*, *Pesmi Kurta Weilla*, *Songbook* ... Njena diskografija je zelo obsežna. Pri založbi Decca je izšlo 10 zgoščenk z deli od Weilla, Nymana, Dietrich, Piaf, Preverja, Sondheima, Brela, Piazzolle, Heymanna, Eislerja, berlinskih kabaretnih pesmi in lastnih del. Leta 2000 je založba Decca/Universal Music izdala album *Punishing Kiss* z novimi skladbami, ki so jih zanjo napisali Costello, Waits, Glass in Nick Cave. Pri založbi CBS Records in Polydor je izdala še šest albumov. Nastopila je v mnogih filmih, med drugim v *Pret-à-porter* (Robert Altman) ... ter v številnih televizijskih oddajah za Arte, HBO. Živi v New Yorku s štirimi otroki, Maxom, Stello, Julianom in Jonasom.

Nemški pianist in skladatelj **Vana Gierig** je že kot najstnik prišel v ZDA in se v Bostonu posvetil študiju jazza in kompozicije. Diplomiral je z odliko na Kolidžu za glasbo v Berkleeju, na Konservatoriju Nove Anglije pa je opravil magistrski študij iz jazz kompozicije. V New Yorku se je uveljavljal kot spremljevalec in/ali glasbeni vodja različnih glasbenih zasedb (Marcus Miller, Regina Carter, Jazz Orkester Lincoln Centra ...). Z Ute Lemper je začel sodelovati leta 2011 na povabilo Wyntona Marsalisa. Poleg tega, da s svojimi projekti koncertira po vsem svetu in deluje kot producent mnogih glasbenih skupin, redno sodeluje z Ute tako na koncertih kot tudi pri pripravi in izdaji njenih albumov.

Živa Ploj Peršuh je dirigentka s širokim simfoničnim in opernim repertoarjem. Doma je dirigirala Orkestru Slovenske filharmonije, Simfoničnemu orkestru RTV Slovenija, Simfoničnemu orkestru SNG Maribor, na predstavah SNG Opera in balet Ljubljana ter postala redna dirigentka SNG Opera in balet Ljubljana. Z velikim uspehom je dirigirala v Verdijem gledališču v Trstu in Filharmoniji Brno. Že med študijem v Mannheimu je v Sloveniji ustanovila Simfonični in Komorni orkester Festine, ki je poklicne glasbenike povezal s študenti. Je ustanoviteljica in umetniška vodja Slovenskega nacionalnega mladinskega orkestra, Mednarodnega orkestra Ljubljana ter Evropskega kariernega centra za umetnike Triple Bridge. Veliko njenih projektov je namenjenih promociji Slovenije v tujini in obratno – projektom, ki se jih v Sloveniji udeležujejo mladi z vsega sveta. Dirigirala je v štirinajstih evropskih državah in Egiptu, sodelovala pri glasbenih projektih in festivalih v Ljubljani, Mannheimu, Beogradu ter na festivalu v Luzernu. Leta 2022 je pomagala ustanoviti umetniški in humanitarni projekt Glasba za prihodnost/Music for the future, ki je pomagal pri evakuaciji in integraciji mladih glasbenikov iz Ukrajine.

Slovenski mladinski orkester, ki je nastal leta 2019, sestavljajo najperspektivnejši slovenski glasbeniki, stari od 16 do 26 let. Povezuje slovenske glasbenike, vrstnike, ki se izobražujejo in delujejo pri nas, s slovenskimi

glasbeniki, ki se izobražujejo in delujejo v tujini. Orkester zapolnjuje vrzel med formalnim izobraževanjem in realnostjo poklica. Mladim glasbenikom omogoča pridobivati izkušnje, ki pokrivajo vse vidike življenja poklicnega glasbenika. V večdnevni rezidencah z vodilnimi profesionalnimi orkestrskimi glasbeniki udeleženci pripravijo in izvedejo koncertni program, hkrati pa nastopajo kot dinamični glasbeni ambasadorji. Dosedanja domača in mednarodna sodelovanja dokazujejo, da je orkester postal kulturna reprezentanca, primerljiva z najvidnejšimi mladinskimi orkestri z dolgo tradicijo iz drugih držav EU, pa tudi po svetu. To potrjuje polnopravno članstvo orkestra v Evropski federaciji mladinskih nacionalnih orkestrrov (EFNYO) junija 2022. Umetniški odbor orkestra sestavljajo profesorji Janez Podlessek, Maja Marija Rome, Gal Faganel ter dirigentka in umetniška vodja Živa Ploj Peršuh.

Metka Sulič

*The name of German actress and singer **Ute Lemper** immediately evokes cabaret. She has established herself as a versatile artist on theatre and concert stages, in films and has made numerous recordings. Lemper is internationally acclaimed for her interpretations of Kurt Weill and Berthold Brecht, chanson, and for her performances on Broadway, in Paris and in London's West End. She is inspired by stories of loss, love, survival, passion, dreams and fear wrapped in intoxicating music, such as the French chanson of Jacques Brel, Edith Piaf and Léo Ferré, as well as the Argentine tango of Astor Piazzolla. In addition to the above, you will also hear works by Leonard Bernstein, the duo Kander and Ebb, who were very successful composers of musicals, and evergreen song by Bob Dylan. She will perform together with the German-born, Boston-schooled jazz pianist **Vana Gierig** who is known as an excellent improviser, and the **Slovene Youth Orchestra** under the baton of **Živa Ploj Peršuh**. A versatile conductor, founder and artistic director of the orchestra, she works with a wide-ranging symphonic and operatic repertoire, and enjoys leading genre-diverse projects. Bridging the gap between formal education and the realities of professional playing, the orchestra gives young musicians a first-hand experience of all aspects of life as a professional musician. (Jan Prepadnik)*

S / M
O

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, avgust / August 2023
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja, častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic Director, Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **METKA SULIČ, JAN PREPADNIK**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**
ljubjanafestival.si
www.facebook.com/ljubjanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana

Glavni sponzor / General sponsor:

Sponzorji 71. Ljubljana Festivala / Sponsors of the 71st Ljubljana Festival:

Sponzorji posameznih prireditev / Sponsors of the individual events:

Glavni medijski sponzor / General media sponsor:

DELO

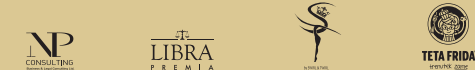
Medijski sponzorji / Media sponsors:

Uradna vina
Official wines:

Prijatelji Festivala Ljubljana / Friends of Ljubljana Festival:

Partnerji Ljubljana Festivala / Ljubljana Festival partners:

Uradni prevozniki / Transport partners:

Vstopnice / Tickets: **ljubjanafestival.si**, Eventim, blagajna Križank, bencinski servisi / **Križanke Box Office, gas stations**

Več informacij / More information: **ljubjanafestival.si**

Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu in prizoriščih. The Ljubljana Festival programme and venues are subject to change.